

Adatok a máriapócsi iskolákról

Máriapócscon, a *Könnyező Szűz Mária* kegyképe révén a XVIII. század elejétől nevezetes búcsújáró helyen 1749-ben bazilita szerzetesek telepedtek meg. Még ebben az évben megkezdődött rendházuk építése is. A ruszin, valamint a magyar görögkatolikus művelődés és iskoláztatás központjává váló monostorban fennállása két évszázada alatt közepes nagyságú könyvtár és irattár alakult ki és állott fenn 1950-ig, az egyházi rendek szekularizációjáig. A monostor könyvtárának és levéltárának teljes állománya kétirányú, keleti és nyugati kulturális tájékozódás révén alakult ki. A szekularizációkor a monostor könyvtára gyakorlatilag szétszóródott. Levéltárát a pusztulástól *Dudás Bertalan tartományfőnök* (protohegumenus) mentette meg, aki áldozatos munkával a levéltár iratanyagát témakör és kronológiai rend szerint osztályozta is. A monostor könyvtári és levéltári állományának alakulását alapvetően befolyásolta az a tény, hogy a rendház magyarok által lakott területen feküdt, továbbá, hogy falain belül világi és egyházi-vallásos szükségleteket is kielégítő oktató-nevelő munka folyt. Az 1770-es évektől a rend két – világiakat tanító – iskolatípust tartott fenn: *grammaticális iskolát* és *urbanonacionális iskolát*. Az első latin nyelvet is tanító, amolyan algimnáziumféle volt, a második mezővárosi népiskola. Az első iskolatípusban kántortanító képzés is folyt. Az itt tanító barátok a nagykárolyi és nagyváradi tankerületi központokban sajátították el a Mária Terézia által elrendelt új tanítási módszereket. Az itt tanulók születési helye elárulja, hogy a máriapócsi iskola a környék egészére nagy hatással volt, s viszonylag széles körből vonzotta magához a tanulóifjúságot. *Nyíregyháza, Nyírderzs, Nyírkarász, Nyírlugos, Nyírpilis, Hugyaj* (Érpatak), *Tímár, Léta, Oros, Hajdúdorog, Bakta*(lórántháza), *Petneháza, Bököny* stb. községekből érkeztek Máriapócsra tudásra vágyó fiatalok, akiknek életkora általában 7-16 év volt. Legtöbbjük szülőapja jobbágysorban élt, de az apák között nemest, parochust is találunk. Megfigyeléseim szerint ez az iskola a szabolcsi és szatmári vegyes vallású községek görögkatolikus eklézsiáinak speciális igényeit elégítette ki. A nyírségi és hajdúsági görögkatolikusok oktatásában népi-nyelvi viszonyaiknak megfelelően érvényesült a magyar nyelv, de tanulták egyházuk liturgikus nyelvét is, az egyházi szlávot. A máriapócsi baziliták iskoláját a nyírségieken kívül *Bereg, Sáros, Szepes* és *Zemplén* vármegyéből is felkeresték tanulni vágyó ifjaik. Tanulmányos az itt tanulók 1803-as összeírása, mivel az első olyan dokumentumok közé tartozik, amely a görögkatolikus vallást és nemzetiséget elkülöníti.¹

E forrás szerint a máriapócsi négyosztályos iskolában 1803-ban 102 (!) tanuló tanult, mintegy 30(!) községből. *A tanulók jelentős részének nemzetisége magyar volt, vallása pedig görögkatolikus.*

A tanulók száma	vallása			nemzetisége		
	gk.	rk.	ref.	magyar	ruszin	román
I.-II. osztály: 63	48	14	1	26	26	11
III.-IV. osztály: 39	37	2	-	30	8	1

¹ Lelőhelye: Máriapócsi Monostor Levéltára. 1700–1800. évi anyagok. Iskolai ügyek

A tanítás nyelvét illetően megállapítható, hogy itt is a szinkretizmus érvényesült. A katekizálás anyanyelven történt. A III-IV. osztályosok pl. Aesopusnak a tananyagban szereplő meséjét latinból magyarra fordították. „Az elementáris magyar és latin stúdiumokon kívül a görögkatolikusoknak rutén olvasásban és írásban is képzést kellett nyerniük.”

A XVIII. század utolsó negyedétől 1906-ig a kolostorban teológiai és filozófiai kurzus is folyt, melynek alapítói és első tanárai a Kassán doktorátust szerzett tudós személyiségek: *Basilovits Joannikij*, valamint *Koczak Arsenij* és *Anatolij* voltak. A teológiai képzés a munkácsi püspökség két hivatalos nyelvén, latin és rutén nyelven folyt. Az 1844-es bazilita rendi schematizmus szerint: „a monostorban a magyar és a rutén nyelv használatos: a rend normál (elemi) iskolát és két grammatikai osztályt tart fenn, az itt tanuló mindkét nembeli iskolások száma 76; a rend itt magyar nyelvű Preparandiat is működtet.” *Szabolcs megye első tanítóképzője mintegy egy évszázadon át képzett kántortanítókat.*¹ Ezeknek ismerniük kellett egyházuk liturgikus nyelvét, az egyházi szláv nyelvet is, ezért a tanítóképző „orosz” másodnyelvvé működött. Ebben az időszakban a hajdúsági, szabolcsi falvak görögkatolikus felekezeti kisiskoláiban is tanították az oroszoknak mondott, orosz szerkesztésű, egyházi szláv nyelvet. Ez azonban lényegében csupán a liturgiában való aktív részvételhez szükséges imák, egyházi énekek megtanítására korlátozódott.

A máriapócsi felsőbb iskolák megszűnése után a rend hatosztályos elemi iskolát tartott fenn az 1950-es államosításig. Amikor a létszámhiányuk miatt ezt már nem tehették, világi tanítókat alkalmaztak. Az 1935-ös, Magyarországon való letelepülés után a bazilisszák is bekapcsolódtak az oktatásba. A máriapócsi pedagógusok fizetését, valamint az iskola minden anyagi kiadását a baziliták fedezték.

Függelék 1.

KIMUTATÁS a nagyváradi tankerületben lévő máriapócsi mezővárosi jogú iskoláról...1803².

1. és 2. osztályosok kereszt- és családneve	Élet- kor	Vallás	Nemzet vagy nemzetiség	Születési hely, megye	Apa vagy gondviselő neve és állása
Nomina et cognomina lae et 2ae classis	Aetas	Religio	Gens seu natio	Locus natalis comitatus	Pater seu tutor eius conditio
Antonius Bonyi	7	görög rítusú ⁴	ruszin ³	Nyirithaza Szabolcs	Antonius Bonyi parochus

¹ XIX. századvégi adatok szerint 1868-ig folyt kántortanítói képzés Máriapócon. Vö. Lengyel Endre: A gör. kath. egyház Szabolcs vármegyében. *Borovszky Samu*: Szabolcs vármegye. Bp. 1900. 345-351.

² Tabella Generalis. Actualem Oppidanae Scholae M. Potsensi in Regio Districtu N. Varad defixae statum exhibens Ao 1803.

³ Ruthenus

⁴ Graeci ritus

1. és 2. osztályosok kereszt- és családneve Nomina et cognomina 1ae et 2ae classis	Élet- kor Aetas	Vallás Religio	Nemzet vagy nemzetiség Gens seu natio	Születési hely, megye Locus natalis comitatus	Apa vagy gondviselő neve és állása Pater seu tutor eius conditio
Basilius Kepits	15	görög rítusú	ruszin	Béltek Szabolcs	Georgius Kepits
Basilius Dobray	15	görög rítusú	ruszin	Imszticso Bereg	Mathias Dobray
Basilius Prodaný	11	görög rítusú	ruszin	Imszticso Bereg	Joanes Prodaný parochus
Basilius Szabo	12	görög rítusú	ruszin	Bököny Szabolcs	Basilius Szabo
Basilius Mertsy	12	görög rítusú	román ⁵	Nyiradon Szabolcs	Basilius Mertsy
Basilius Kardos	10	görög rítusú	ruszin	M.-póts Szabolcs	Basilius Kardos
Basilius Tojigas	13	görög rítusú	ruszin	M.-póts Szabolcs	Basilius Tojigas
Carolus Némethy	7	kálvinista ⁷	magyar ⁶	M.-póts Szabolcs	Sigismundus Némethy nemes ⁸
Emericus Siltz	6	római katólikus ⁹	magyar	M.-póts Szabolcs	Stephanus Siltz nemes ¹⁰
Emericus Papp	12	görög rítusú	ruszin	Nagykálló Szabolcs	Petrus Papp
Theodorus Terdik	11	görög rítusú	román	Nyiradon Szabolcs	
Theodorus Seléndy	16	görög rítusú	ruszin	Béltek Szabolcs	Georgius Seléndy
Theodorus Olajos	12	görög rítusú	magyar	Léta Szabolcs	Alexander Olajos
Georgius Szalák	11	görög rítusú	ruszin	Gyulaj Szabolcs	Joannes Szalák
Georgius Tsatlos	12	görög rítusú	ruszin	Gyulaj Szabolcs	Joannes Tsatlos
Georgius Bukovinszky	11	római katólikus	magyar	Petnyihaza Szabolcs	Josephus Bukovinszky
Georgius Kozak	8	görög rítusú	ruszin	Oros Szabolcs	Michael Kozak
Gabriel Kakas	15	görög rítusú	román	Semeny Szabolcs	Basilius Kakas

⁵ Valachus

⁶ Ungarus

⁷ Helvetiae Confessionis

⁸ nobilis

⁹ Romano-Catholicus

¹⁰ nobilis

1. és 2. osztályosok kereszt- és családneve Nomina et cognomina 1ae et 2ae classis	Élet- kor Aetas	Vallás Religio	Nemzet vagy nemzetiség Gens seu natio	Születési hely, megye Locus natalis comitatus	Apa vagy gondvise- lő neve és állása Pater seu tutor eius conditio
Joannes Terdik	16	görög rítusú	román	Nyiradon Szabolcs	Georgius Terdik
Joannes Szanits	13	görög rítusú	magyar	Keresztúr Zemplén	Joannes Szanits curator
Joannes Rusztsak	15	görög rítusú	magyar	Thas Szabolcs	Demetrius Rusztsak
Joannes Nagy	13	görög rítusú	magyar	Tura Szabolcs	Joannes Nagy
Joannes Nagy	12	római ka- tolikus	magyar	Karasz Szabolcs	Georgius Nagy
Joannes Nagy	12	görög rítusú	magyar	Nagykálló Szabolcs	Michael Nagy
Joannes Pesku	12	római ka- tolikus	magyar	M.Pots ¹¹ Szabolcs	Joannes Pesku curator
Joannes Bendik	10	római ka- tolikus	magyar	Napkor Szabolcs	Joannes Bendik officzer
Joannes Szavay	9	görög rítusú	ruszin	M.Pots Szabolcs	Joannes Szavay
Joannes Orosz	13	görög rítusú	ruszin	Fabianhaza Szatmár	Stephanus Orosz
Joannes Papp	12	görög rítusú	román	Semjény Szabolcs	Andreas Papp
Joannes Kaplonyi	9	görög rítusú	román	Semjény Szabolcs	Basilus Kaplonyi
Joannes Szantay	16	görög rítusú	ruszin	Bélték Szabolcs	Matheas Szantay
Joannes Danko	11	görög rítusú	ruszin	M.Pots Szabolcs	Joannes Danko
Joannes Bukovinszky	10	római ka- tolikus	magyar	Jákó Szabolcs	Joannes Bukovinszky
Joannes Szüts	12	római ka- tolikus	magyar	Tass Szabolcs	Joannes Szüts
Joannes Koleszar	10	görög rítusú	ruszin	M.Pots Szabolcs	Joannes Koleszar
Joannes Vajda	6	görög rítusú	ruszin	Lugos Szatmár	Lucas Vajda
Joannes Trotsanyi	12	görög rítusú	magyar	M.Pots Szabolcs	Georgius Trotsanyi
Josephus Jasku	8	római ka- tolikus	magyar	M.Pots Szabolcs	Georgius Jasku curator

¹¹ A Szabolcs és Szatmár vármegyékben fekvő falvak mai elnevezéseit ld. Mező András-Németh Péter: Szabolcs-Szatmár megye történeti-etimológiai helységnévtára, Nyíregyháza, 1972.

1. és 2. osztályosok kereszt- és családneve Nomina et cognomina 1ae et 2ae classis	Életkor Aetas	Vallás Religio	Nemzet vagy nemzetiség Gens seu natio	Születési hely, megye Locus natalis comitatus	Apa vagy gondviselő neve és állása Pater seu tutor eius conditio
Josephus Varga	12	görög rítusú	magyar	Orosz Szabolcs	Petrus Varga
Ladislau Modatsi	8	római katolikus	magyar	Léta Szabolcs	Georgius Modatsi
Michael Babik	15	görög rítusú	ruszin	Imszticsó Bereg	Markus Babik
Michael Kotsis	12	görög rítusú	magyar	Hugyaj Szabolcs	Michael Kotsis
Michael Szalák	9	római katolikus	magyar	Gyulaj Szabolcs	Ioannes Szalák
Michael Lebeda	8	római katolikus	magyar	Nyirithaza Szabolcs	Jacobus Lebeda
Michael Ridly	8	római katolikus	magyar	Petri Szabolcs	Josephus Rydli (!)
Michael Mojos	11	görög rítusú	ruszin	M.Pots Szabolcs	Joannes Mojos
Michael Kabasztura	8	görög rítusú	ruszin	M.Pots Szabolcs	Joannes Kabasztura
Michael Vüszanik	11	görög rítusú	magyar	Gyulaj Szabolcs	Joannes Vüszanik parochus
Nicolaus Martyák	9	görög rítusú	ruszin	Petnyihaza Szabolcs	Georgius Martyák
Nicolaus Zekany	10	görög rítusú	ruszin	Béltek Szabolcs	Joannes Zekany
Petrus Andreikovits	12	görög rítusú	ruszin	Helmanotz Szepes	Stephanus Andreikovits
Paulus Halaszi	12	görög rítusú	magyar	Nagykálló Szabolcs	Joannes Halaszi
Petrus Bunya	9	görög rítusú	ruszin	M.Pots Szabolcs	Joannes Bunya
Stephanus Terdik	14	görög rítusú	román	Nyiradon Szabolcs	Stephanus Terdik
Stephanus Modatsi	11	római katolikus	magyar	Léta Szabolcs	Martinus Modatsi
Stephanus Pál	16	görög rítusú	román	Nyiradon Szabolcs	Stephanus Pál
Stephanus Rohats	12	görög rítusú	magyar	Aranyos Szabolcs	Johannes Rohats
Stephanus Nevitzky	9	római katolikus	magyar	Jákó Szabolcs	Antonius Nevitzky
Stephanus Hegedős	12	görög rítusú	ruszin	M.Pots Szabolcs	Joannes Hegedős
Samuel Rydly	12	görög rítusú	magyar	Petri Szabolcs	Joannes Rydly

1. és 2. osztályosok kereszt- és családneve Nomina et cognomina 1ae et 2ae classis	Élet- kor Aetas	Vallás Religio	Nemzet vagy nemzetiség Gens seu natio	Születési hely, megye Locus natalis comitatus	Apa vagy gondviselő neve és állása Pater seu tutor eius conditio
Sebastianus Sabli	11	római katolikus	magyar	Vállaj Szatmár	Joannes Sabli
Vilhelmus Smajder	11	római katolikus	magyar	Vállaj Szatmár	Matheas Smajder

3. és 4. osztályosok kereszt- és családneve Nomina et cognomina 3ae et 4ae classis	Élet- kor Aetas	Vallás Religio	Nemzet vagy nemzetiség Gens seu natio	Születési hely, megye Locus natalis comitatus	Apa vagy gondviselő neve és állása Pater seu tutor eius conditio
Basilius Szakats	17	görög rítusú	magyar	Derzs Szatmár ¹²	Theodor Szakats
Basilius Nagy	16	görög rítusú	magyar	Karász Szabolcs	Joannes Nagy
Basilius Vajda	13	görög rítusú	magyar	Lugos Szabolcs	Lucas Nagy nemes ¹³
Basilius Lazar	14	görög rítusú	magyar	Pilis Szabolcs	Joannes Lazar
Franciscus Taliznyo	14	görög rítusú	magyar	Hugyaj Szabolcs	Franciscus Taliznyo
Franciscus Sándor	11	görög rítusú	magyar	Timár Szabolcs	Franciscus Sándor
Georgius Derzsi	15	görög rítusú	magyar	Derzs Szatmár	Georgius Derzsi
Georgius Demeter	13	görög rítusú	román	Léta Szabolcs	Alexander Demeter
Georgius Mosolygo	16	görög rítusú	magyar	Derzs Szabolcs	Michael Mosolygó nemes ¹⁴
Joannes Lengyel	16	görög rítusú	magyar	Derzs Szabolcs	Joannes Lengyel
Joannes Lengyel	12	görög rítusú	magyar	Bököny Szabolcs	Joannes Lengyel parochus
Joannes Wamberger	12	görög rítusú	magyar	M.Pots Szabolcs	Georgius Wamberger
Joannes Juhasz	16	görög rítusú	ruszin	Pilis Szabolcs	Georgius Juhasz

¹² A Szabolcs és Szatmár vármegyékben fekvő falvak mai elnevezéseit ld. Mező András-Németh Péter: Szabolcs-Szatmár megye történeti-etimológiai helységnévtára. Nyíregyháza, 1972.

¹³ nobilis

¹⁴ nobilis

3. és 4. osztályosok kereszt- és családneve Nomina et cognomina 3ae et 4ae classis	Élet- kor Aetas	Vallás Religio	Nemzet vagy nemzetiség Gens seu natio	Születési hely, megye Locus natalis comitatus	Apa vagy gondviselő neve és állása eius conditio
Joannes Szabo	14	görög rítusú	magyar	Dorog Szabolcs	Elias Szabo
Joannes Posta	13	görög rítusú	magyar	Dorog Szabolcs	Michael Posta
Joannes Sipos	13	görög rítusú	magyar	Hugyaj Szabolcs	Theodorus Sipos parochus
Joannes Kovats	12	görög rítusú	magyar	M.Pots Szabolcs	Michael Kovats
Joannes Popovits	12	görög rítusú	magyar	Léta Szabolcs	Joannes Popovits
Joannes Bihun	14	görög rítusú	magyar	Balsa Szabolcs	Franciscus Bihun
Joannes Kozak	12	görög rítusú	magyar	Oros Szabolcs	Michael Kozak
Joannes Kozak	11	görög rítusú	magyar	Oros Szabolcs	Joannes Kozak
Joannes Buzsi	11	görög rítusú	magyar	M.Pots Szabolcs	Joannes Buzsi nemes ¹⁵
Joannes Vöszanik	11	görög rítusú	magyar	Gyulaj Szabolcs	Joannes Vöszanik parochus
Josephus Horbats	12	görög rítusú	magyar	Kisvarda Szabolcs	Stephanus Horbats
Josephus Tot	15	görög rítusú	magyar	Bachta Szabolcs	Joannes Tot
Michael Végső	13	görög rítusú	magyar	Derzs Szatmár	Petrus Végső
Michael Demjanovits	16	görög rítusú	ruszin	— Sáros	Petrus elhalálozott ¹⁶
Michael Matyók	18	görög rítusú	magyar	Petnyehaza Szabolcs	Georgius Matyók
Michael Hornyak	12	görög rítusú	magyar	Bökön Szabolcs	Michael Hornyak
Petrus Lazar	13	görög rítusú	magyar	M.Pots Szabolcs	Stephanus Lazar
Petrus Lebeda	13	római katolikus	magyar	Nyiridhaza Szabolcs	Jacobus Lebeda bérő ¹⁷
Stephanus Tót	30(!)	görög rítusú	ruszin	Bachta Szabolcs	Georgius Tót

¹⁵ nobilis

¹⁶ qui obiit

¹⁷ arendator

3. és 4. osztályosok kereszt- és családneve Nomina et cognomina 3ae et 4ae classis	Életkor Aetas	Vallás Religio	Nemzet vagy nemzetiség Gens seu natio	Születési hely, megye Locus natalis comitatus	Apa vagy gondviselő neve és állása Pater seu tutor eius conditio
Andreas Szalanczki	19	római katolikus	magyar	Oros Szabolcs	Joannes Szalanszki molnár ¹⁸
Andreas Danilovits	13	görög rítusú	ruszin	Rakótz Zemplén	Daniel Danilovits kántor ¹⁹
Andreas Kozak	8	görög rítusú	ruszin	Oros Szabolcs	Joannes Kozak
Andreas Fetzak	10	görög rítusú	ruszin	M.Pots Szabolcs	Joannes Fetzak
Anton Molnár	15	görög rítusú	ruszin	Fabianhaza Szatmár	Basilius Molnár
Anton Sipos	10	görög rítusú	magyar	Hugyaj Szabolcs	Theodorus Sipos parochus
Anton Radi	12	görög rítusú	ruszin	Oros Szabolcs	Joannes Radi

Stualem Oppidanæ Scholæ M. P. 1800

<i>Nomina et Cognomina</i>	<i>Aetas</i>	<i>Religio</i>	<i>Gens seu natio</i>	<i>Locus natalis comitatus</i>	<i>Pater seu tutor eius conditio</i>
<i>Basilius Szalanczki</i>	<i>17.</i>	<i>Græci Riti</i>	<i>Ungarus</i>	<i>Cohus Szabolcs</i>	<i>Theodor Szalanczki</i>
<i>Danilovits</i>	<i>13.</i>	<i>Græci Riti</i>	<i>Ungarus</i>	<i>Cohus Szabolcs</i>	<i>Joannes Kozak</i>
<i>Kozak</i>	<i>8.</i>	<i>Græci Riti</i>	<i>Ungarus</i>	<i>Cohus Szabolcs</i>	<i>Joannes Kozak</i>
<i>Fetzak</i>	<i>10.</i>	<i>Græci Riti</i>	<i>Ungarus</i>	<i>Cohus Szabolcs</i>	<i>Joannes Fetzak</i>
<i>Molnár</i>	<i>15.</i>	<i>Græci Riti</i>	<i>Ungarus</i>	<i>Cohus Szabolcs</i>	<i>Basilius Molnár</i>
<i>Sipos</i>	<i>10.</i>	<i>Græci Riti</i>	<i>Ungarus</i>	<i>Cohus Szabolcs</i>	<i>Theodorus Sipos</i>
<i>Radi</i>	<i>12.</i>	<i>Græci Riti</i>	<i>Ungarus</i>	<i>Cohus Szabolcs</i>	<i>Joannes Radi</i>

Részlet a máriapócsi monostori iskola összeírásából

¹⁸ moliter

¹⁹ cantor

Függelék 2.

A Tantárgyaknak Feljegyzések

Melyekből a Mária Potsi Nemzeti iskolában levő első és második osztályból a Tanítványok az iskolabéli második félesztendőnek végivel Kikérdezettek

Szent Mihály havának 5 napján

Máriapótsón Anno 1807²⁰.

*1 ső osztályban az orosz és a magyar nyelvből a betű ismérők foglalók és olvasoknak nevei.*²¹

Georgius Vüszanyik	<i>A leányoknak nevei</i>
Joannes Bodnár	Vüszánik Trisi
Joannes Tisza	Kolároovits Bortza
Michael Siltz	Kolároovits Zsuzsi
Michael Zikány beteg ²² .	Födi Éva
Michael Kiss	Födi Anna
Michael Káplár	Orbány Anna
Joannes Porotska	Orbány Juli
Josephus Tsinalosi	
Josephus Hegedüs	
Petrus Farkas	
Petrus Horvát	
Joannes Hegedüs	
Joannes Ferdes beteg ²³ .	

A kikérdezendő tanítványoknak nevei II. osztályban a következők.

Az Declinisták, comparatisták és Conjugatisták úgy mint:

Andreas Illés	Joannes Mirony
Basilius Boros	Joannes Fésüs
Carolus Németi	Joannes Ordos
Demetrius Pák	Joannes Ibrányi
Demetrius Hegedüs	Ladislau Papp
Franciscus Fogel	Ludovicus Papp
Georgius Sorbany	Petrus Kricsfalussi
Georgius Nagy	Paulus Kulcsár

I. osztály

I. A betűfoglalo tábláról magyar és orosz nyelven, a betűknek ősméretek.

II. A nyomtatott és írott magyar szavaknak foglalása az ABC Könyvetskekből.

III. A magyar és Német szókötéseknek olvasásban való gyakorlása.

²⁰ A feljegyzések A. Koczak egyházi szláv nyelvtanának védőlapjain találhatóak. Lelőhelye: Debreceni Egyetemi Könyvtár Ms 106/8.

²¹ A nyelvтант 1990-ben Eperjesen kiadták. Vö. Науковий збірник Музею української культури у Свіднику. 15. 1 том. Пряшів, 1990. 5-333.

²² Infirmus

²³ Infirmus

KERESZTÉNYI TUDOMÁNYOKBÓL

Az I^o Osztálybeliek a Kis Katekizmusból

I^o Rész a keresztényi hitről röviden az kis Kateból

II^{dik} Rész az Apostoli hitvallásról a katekizmus szerint

III^{dik} Rész a Reménységről és az úr imádságáról

III^{dik} (-IV) Rész a szeretetről, és az tíz parantsolatról

II^{dik} osztálybeliek a keresztényi tudományokból

I.^o Az meghagyott Katekizmus szerint el kezdvén a Teremtéstől az Apostoli hitt valásnak 12-ét ágazatirol az keresztény reménységig

III^{dik} Az keresztényi szeretetről az sz(ent) miseig végeztük

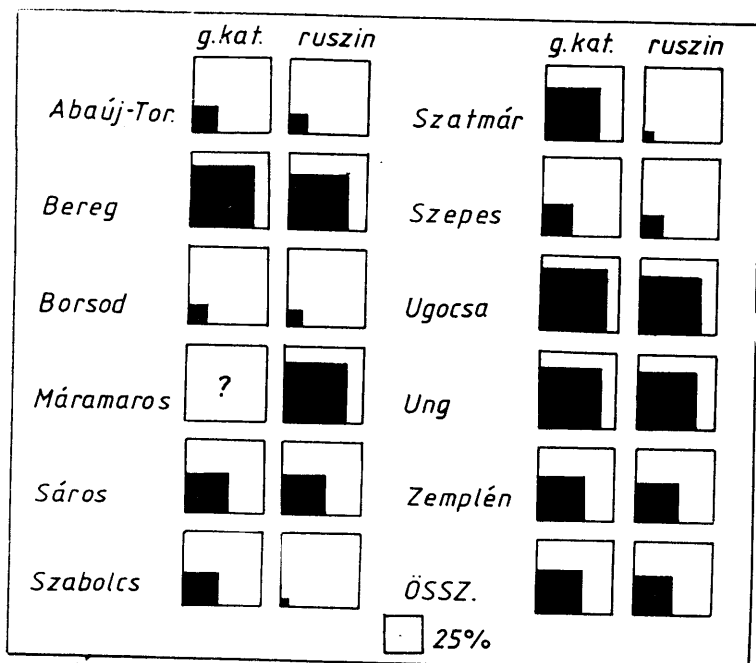
II. Osztály az Sz(ent) Historiából

I^o Ótestamentombol elejiről kezdvén és el végeztük 22 tzikelyeket kérdéseken következ(ve)

II. Az helyes kimondásnak elejiről 3 Tablak: Az betűknek számokrol, elosztásokrol, és a szavaknak egyéb foglatatosságokrol idetartoznak az helyes írásbol ött szokások

III. Az számvetésből öszveadás és kivonások szorozás és elosztásnak modjai

III. (-IV) Ezek után következnek: a deák nyelvtanításnak kezdete(i); ú(gy) m(int) a szóhajtásokat, egybevetéseket és igemásolásokat (az) ahoz tartozando kérdésekkel együtt elvégezték a tanítványok.

A görögkatolikusok és ruszinok %-os aránya a vármegyék összlakosságához képest 1806-ban